

Kattencafé Deel III: PotLuck

De regen is overgegaan in mot. Zachte, natte sluiers trekken door de straten, de klinkers glanzen alsof ze ademen. Denise hijgt, haar camera bungelt tegen haar heup. Ze kijkt om. Drie mannen staan aan het eind van de steeg, half dronken, roepend, lallend.

‘Kom op, schatje! Eén fotootje van jouw knappe koppie! Gun ons ook een pleziertje, ja?’
Gelach. Een scheldwoord. Ze versnelt haar pas.

De wereld lijkt te krimpen om haar heen. Smalle muren, kromme gevels. Zoete en zure dampen lijken te blijven hangen hier. Ze ziet een houten bord boven een deur: **Café de Kattenmand**
De ramen zijn donker, de deur gesloten. Maar onder het bord hangt een klein uithangbordje, scheef:
Welkom, als je durft.

Ze drukt de klink omlaag. Tot haar verbazing wijkt de deur. Binnen is het koel. Stil.
Alleen het zachte ritselen van beweging. Als stof dat leeft. Ze sluit de deur achter zich en blijft staan, adem in, oren gespitst.

De stemmen buiten verdwijnen. Alleen haar hartslag blijft.

Langzaam draait ze zich om. De ruimte is gevuld met schaduwen die langzaam ogen worden.
Overall waar ze kijkt, ziet ze katten met groengele ogen.

Eén van hen krijst. Een lang, rauw geluid dat door merg en been snijdt. De anderen kijken toe, onbeweeglijk, als rechters in een zitting.

‘Wat... wat is dit’ fluistert ze. Ze grijpt automatisch naar haar camera. Haar vingers trillen licht, maar het instinct neemt het over. Ze richt, stelt scherp, klikt. Het flitslicht scheurt door de ruimte wit, verhelderend. Dan ziet ze het. De katten zijn allemaal identiek tot in het kleinste detail.
Eén patroon, één vorm, één blik. Behalve die éne. De krijsende kat in het midden.
‘Jij bent anders, hè?’ zegt ze zacht. ‘Jij hoort er niet bij.’

Ze maakt nog een foto. Het geluid van de sluiterschoot vreemd lang.
De stilte breekt. Een krakend geluid vult de ruimte, alsof iemand langzaam een herinnering afstof.
De naald vindt de groeven.

Een doffe tik en dan begint het.

*I walk a lonely road
The only one that I have ever known*

*Don't know where it goes
But it's home to me, and I walk alone*

De woorden hangen in de lucht als stof dat niet wil neerdalen. De katten bewegen niet.
Het lijkt alsof zelfs zij luisteren. Denise sluit haar ogen. Het is alsof het lied haar leven samenvat.
De muziek hapert. De grammofoon begint opnieuw:

*I walk a lonely road
The only one that I have ever known*

De klanken wiegen, lokken, sussen. Maar diep onder de zachte akkoorden kruipt iets anders. Er zit iets vals in, een dissonant die door merg snijdt. Denise's adem versnelt. De klanken lijken bezit te nemen van haar. Ze voelt alsof iets onzichtbaars haar dichter bij de kring van katten wil trekken.

De geur van oud hout en melk vult de ruimte. Achter de bar gaat een deur piepend open. Ze draait zich om en bevriest. In de deuropening staat een man. Haar gezicht. Haar ogen. Maar niet zij.

Dennis. Haar vroegere zelf, voor de transitie. Dezelfde kaaklijn, het korte haar, de gespannen blik van iemand die nog niet durft te ademen. Hij lacht zacht, maar vol minachting. "Jij loopt altijd alleen Denise. Je hebt het zelf zo gekozen." Hij stapt naar voren, handen in de zakken. "Kijk nou om je heen. Hier is het eenvoudig. Geen strijd, geen vragen. Alles gelijk. Iedereen weet zijn plaats."

Denise zet een stap achteruit. "Je denkt dat gelijkheid hetzelfde is als vrede?" Haar stem trilt. "Maar het is stilte. Doodse stilte."

Dennis grijnst. "Dus dit is wat je liever doet? Altijd vechten, altijd uitleggen. Altijd hopen dat iemand zegt dat je 'goed genoeg' bent, dat jij er ook 'bij hoort'. Ben je dat niet zat intussen? Hier hoeft je niets te bewijzen. Hier ben je eindelijk één van allen." Hij spreidt zijn armen. Achter hem bewegen de katten, synchroon, als een golf."

De krijsende kat in het midden hurkt lager, zijn ogen vol angst. Denise kijkt naar hem. "Wat heeft die kat gedaan?"

Dennis glimlacht. "Hij was de eerste. Maar in plaats van dankbaar te zijn voor het gezelschap dat hij kreeg, wilde hij een eigen kleur, een eigen toon. De stakker werd ongelukkig van zijn eigen spiegel. Hij verstoort de orde in de groep." Hij knielt, aait de kat over de kop. "Kijk wat het hem bracht; alleen maar pijn!"

Denise voelt iets in haar borst samentrekken. Ze kijkt naar de kat, dan naar haar camera, dan weer naar Dennis. 'Misschien,' zegt ze langzaam, 'is pijn de prijs van écht leven.'

Hij lacht zacht."Of gewoon een teken dat je koppig bent!"

De lucht trilt weer. Ze voelt hoe haar huid prikt, weer dat gevoel, dat er aan haar wordt getrokken. De verleiding om op te gaan in de eenvoud, om niet meer te vechten voor haar bestaansrecht. Heeft Dennis toch gelijk?

Maar dan beweegt de kat, *de andere kat*, naar haar toe. Zijn ogen zijn niet meer bang, maar helder. Hij duwt zijn kop tegen haar been, zacht spinnend. 'Jij snapt het, hè,' fluistert ze, 'dat anders zijn niet fout is.' Ze hurkt neer en tilt hem op. Zijn lijf is warm, zwaar, levend. Ze voelt zijn hartslag tegen haar borst.

De grammofoon hapert. De stem kraakt. Dan valt de muziek stil.

Dennis kijkt haar aan. Zijn ogen plots leeg, als uitgeveegd. De katten om hem heen beginnen te vervagen, als rook die oplost in lucht. Zijn stem klinkt nog één keer: 'Wat als je straks weer alleen bent, Denise?'

Denise ademt diep in. "Dan ben ik tenminste mezelf."

Ze stapt achteruit. Het licht knippert, de ruimte scheurt even open. Wit, fel, alsof de maan explodeert. Wanneer haar ogen weer wennen, is het café leeg. De tafels bedekt met stof, de ramen gebarsten, het bord buiten onleesbaar. Vervallen.

Ze staat in stilte, met de kat in haar armen. Ze drukt haar gezicht in zijn vacht. Buiten is het stil.. Ze opent de deur, stapt de straat op. De bleke glans van de maan weerkaatst op de klinkers.

Achter haar klinkt iets wat op een zucht lijkt. De deur sluit zich vanzelf.

Voor het eerst in lange tijd voelt ze geen behoefte om iets te veranderen aan zichzelf. Ze hoeft zich niet in allerlei bochten te wringen om goedkeuring van anderen te winnen. Denise kijkt niet om. Ze loopt. In haar borst klopt een rustige zekerheid. 'Potluck', zo noem ik je. De kat ligt spinnend in haar armen terwijl ze in het ochtendgloren door de smalle straatjes naar haar fiets loopt.

Ze kijkt niet meer om. Ze voelt zich gesteund door een gedachte. Een zin die zich in haar hoofd als een mantra blijft herhalen: **Vrijheid is anders mógen zijn!**